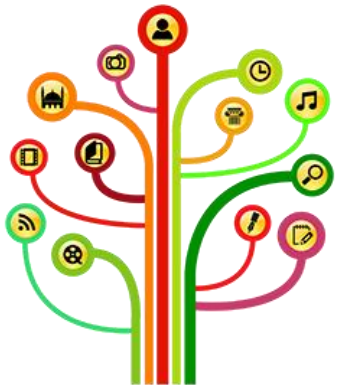

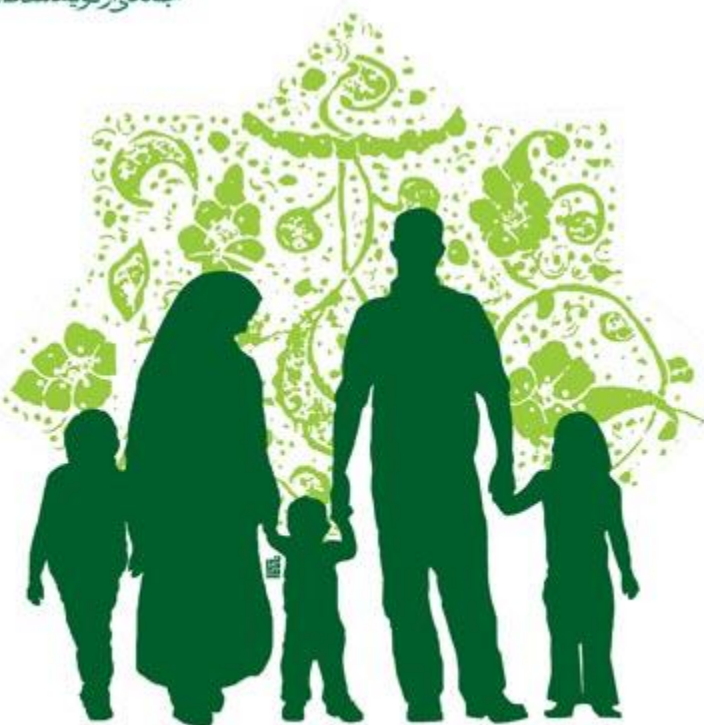

مدیریت تامین محتوای دروس معارف اسلامی
اداره تولیدات رسانه ای و کمک آموزشی

دانش خانواده و جمعیت

جمعی از نویسندگان

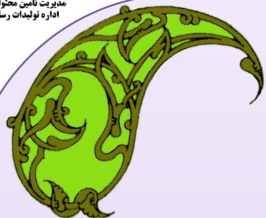
وبلاست نخست

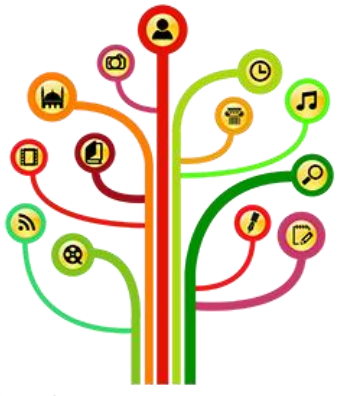

دانش خانواده و جمعیت

فهرست

۱. تعریف جمعیت و جمعیت شناسی
 ۲. روند تحولات جمعیتی در جهان
 ۳. دیدگاه های مختلف درباره جمعیت
 ۴. جمعیت و نظام سلطه
 ۵. عوارض و چالش های کاهش جمعیت و افزایش نرخ سالمندی
 ۶. سیر تحولات جمعیت در ایران
 ۷. ظرفیت و تراکم جمعیتی
 ۸. پنجره جمعیتی
 ۹. سیاست های جمعیتی
 ۱۰. تجدید نظر در سیاست های جمعیتی ایران
- تاباروری

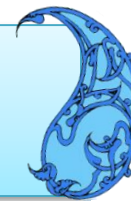

فصل ششم: جمعیت

مدیریت تامین محتوای دروس معارف اسلامی
اداره تولیدات رسانه ای و کمک آموزشی

۱. تعریف جمعیت و جمعیت شناسی

جمعیت:

مجموعه‌ای از انسانها که در یک واحد جغرافیایی بطور مستمر و در قالب خانوار و خانواده زندگی کرده و شرایط ملی، قومی و سیاسی واحدی دارند.

جمعیت شناسی:

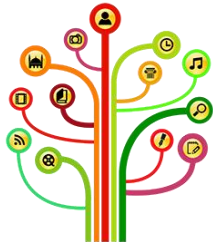
علمی که به مطالعه چگونگی تحول و حرکات جمعیت‌ها در زمان و مکان می‌پردازد، و پدیده جمعیتی مثل باروری، ولادت، مرگ و میر و مهاجرت را بطور منظم بررسی نموده و امکان آگاهی از وضعیت و تحلیل کمی و کیفی جمعیت را فراهم می‌سازد.

ضرورت:

سیاستگذاری و برنامه ریزی اقتصادی و اجتماعی و فرهنگی از اطلاعات جمعیت شناسی انجام می‌شود.

مدیریت تأمین محتوای دروس معارف اسلامی
اداره تولیدات رسانه ای و کمک آموزشی

2. روند تحولات جمعیتی در جهان

گذار اول

قرن ۲۰: با تغییرات جدی در هنجارها، ارزشها و سبک زندگی در کشورهای اروپایی و آمریکایی و تغییرات ناشی از آن جمعیت کاهش یافت.

قرن ۱۸ با اشاعه دیدگاه بدبینانه مالتوس در زمینه رابطه اقتصاد و جمعیت مردم و دولتها به کاهش جمعیت تشویق شدند.

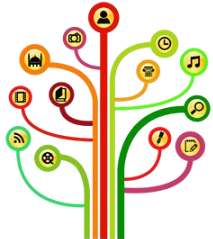
سطح جانشینی: به حداقل میزان نرخ باروری متوسط گفته می‌شود که یک جمعیت بتواند به لحاظ تعداد نسل خود را باز تولید کند.

گذار دوم جمعیتی

زمانی است که روند کاهش نرخ زاد و ولد ادامه یافته و در نتیجه نرخ باروری کل به سطح جانشینی می‌رسد. بنابراین سیر رشد طبیعی جمعیت به تدریج به صفر رسیده و منفی می‌شود.

اکنون بسیاری از کشورها وارد گذار دوم شده‌اند.

مدیریت تأمین محتوای دروس معارف اسلامی
اداره تولیدات رسانه ای و کمک آموزشی

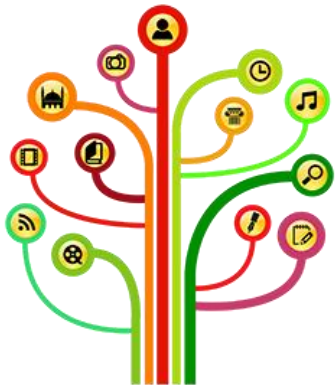
۳- دیدگاه‌های مختلف درباره جمعیت

- پس از انقلاب صنعتی توماس رابرت مالتوس اقتصاددان انگلیسی نظریه خود مبنی بر محدود بودن منابع جهان و اینکه افزایش جمعیت به معنای کاهش دسترسی هر فرد به منابع غذایی و در نتیجه گسترش فقر و گرسنگی می‌باشد و جوامع را دچار رکود می‌کند، ارائه داد.

- تا اواخر قرن ۱۸ جمعیت زیاد مؤلفه مثبتی در اقتصاد و عامل تعیین کننده در اقتدار ملی و توان نظامی برای ملت‌ها و دولت‌ها مطرح بود. به همین دلیل جمعیت زیاد بر جمعیت کم ترجیح داده می‌شد.

- پس از آن صاحب‌نظران زیادی این نظریه را نقد کردند و حتی خود او بعدها نظریات خود را تعدیل کرد.

مدیریت تامین محتوای دروس معارف اسلامی
اداره تولیدات رسانه ای و کمک آموزشی

نقد نظریه:

نظریات جدید در حوزه علم اقتصاد افزایش
جمعیت را یک فرصت جدی تلقی می کنند.

افزایش جمعیت در صورتی که با
سیاست‌های مناسب در حوزه آموزش و
تحصیلات همراه شود سرمایه انسانی
متناسب با بازار کار فراهم می گردد.

۴- جمعیت و نظام سلطه

علت شکاف جهان سوم و توسعه یافته

تامین مواد خام

به مدد استعمارگری

نیروی کار فراوان

به مدد برده داری

به عدد این دو در اروپا و آمریکا فرآیند رشد و توسعه شتاب گرفت

مدیریت تأمین محتوای دروس معارف اسلامی
اداره تولیدات رسانه ای و کمک آموزشی

نیم قرن پیش کشورهای پیشرفته در درون خود افزایش جمعیت و برای دیگران کاهش را تجویز کردند

روشهای متعددی بر آن اتخاذ شد. نیروی انسانی کارآمد،
فعال و نخبه کشورهای در حال توسعه به صورت هوشمندانه
دست چین شده در قالب تحصیل یا مهاجرت در راستای
تأمین منافع اروپا و آمریکا به خدمت گرفته می شود.

تغییر ارزشها و باورها و اقناع مردم و رهبران کشورهای
ضعیف برای کاهش جمعیت

کشتارهای مسلحانه، درگیری ها، جنگ ها، ترورها، شیوع
بیماریهای فراگیر

۵- عوارض و چالشهای کاهش جمعیت و افزایش نرخ سالمندی:

الف- پیامدهای اقتصادی:

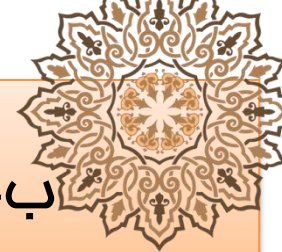
کاهش نیروی کار جوان و فعال

کاهش تولیدات و خدمات

جمعیت سالمند مصرف کننده،
بالارفتن هزینه نگهداری
سالمندان

ب- پیامدهای فرهنگی و اجتماعی:

فرزندان کمتر و دشواری نگهداری
سالمنندان

شکاف نسلی

تک فرزندی بر هم خوردن نسبت
و توازن جمعیتی

عوارض فرهنگی و اجتماعی

۳- پیامدهای سیاسی امنیتی:

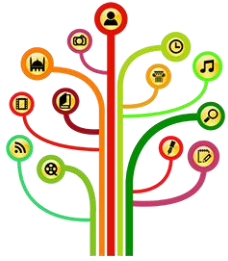

جمعیت یکی از شاخصه‌های قطعی اقتدار کشورهاست. کشوری که جمعیت جوان داشته باشد زیر سلطه نمی‌رود. میزان تراکم در مناطق مرزی مهم است.

۶- سیر تحولات جمعیت در ایران

- ۱- ۵۰۰ سال قبل از میلاد ۴۰ تا ۵۰ میلیون نفر
- ۲- قرن ۱۳ سرشماری نبوده است. حدود ۸ تا ۱۰ میلیون نفر در زمان امیر کبیر
- ۳- قبل از قرن ۱۴، ۱۸/۹ میلیون نفر
- ۴- ۱۳۴۵: ۲۵/۷ میلیون نفر
- ۵- ۱۳۵۵: ۳۳/۷ میلیون نفر
- ۶- ۱۳۶۵: ۴۹ میلیون نفر
- ۷- ۱۳۶۰: سیاست کنترل جمعیت
- ۸- ۱۳۶۵ تا ۷۰: رتبه نخست کنترل جمعیت
- ۹- ۱۳۸۵: ۷۰ میلیون نفر
- ۱۰- ۱۳۹۰: ۷۵ میلیون نفر

۷- ظرفیت و تراکم جمعیتی

۱- ظرفیت جمعیتی: تعداد جمعیتی است که یک محیط طبیعی با تمام خصوصیاتش، نیازهای آن را بطور کامل تأمین کند.

۳- شاخص جمعیتی در ایران ۴۵ نفر در کیلومتر مربع است. در آسیا: ۱۲۰ نفر در کیلومتر مربع.

۲- ایران دومین دارنده منابع گاز. سومین دارنده منابع نفت. ۲ درصد از کل منابع معدنی دنیا. زمین کشاورزی و آب. اما یک درصد از کل جمعیت جهان را در خود جای داده است.

۴- گسترش نظام شهرنشینی و رشد سریع روند آن در کشور پیامدهایی داشته است. مثل مسکن، بیکاری، زیست محیطی، حاشیه نشینی. امکانات در کلان شهرها بطور ناعادلانه توزیع شده است.

۸- پنجره جمعیتی

۱- وقتی تعداد جوانان و افراد فعال در سنین کار بطور قابل توجهی بیشتر از سالمندان و جمعیت مصرف کننده باشد پنجره جمعیتی گفته می شود.

۲- این پنجره فرصت مغتنمی برای کشور است چرا که به آسانی قابل تکرار نیست، شاید در عمر یک ملت، یکبار تکرار شود.

۳- بررسی محققان گویای این است که جهش اقتصادی مرهون استفاده از این پنجره است.

۴- ایران از سال ۸۵ وارد این پنجره جمعیتی شده (فرصت طلایی)

۹- سیاستهای جمعیتی

رونق اقتصادی، پیشرفت علمی و تکامل فنی و صنعتی هر جامعه با توانایی هوشی، دانش، کوشش و خلاقیت اعضای آن ارتباط دارد.

هر جامعه همانطور که برای سامان دادن منابع طبیعی برنامه‌ریزی می‌کند برای پرورش جمعیت خود و بهره‌وری از توان جسمی و روحی آن نیز باید برنامه‌ریزی کند.

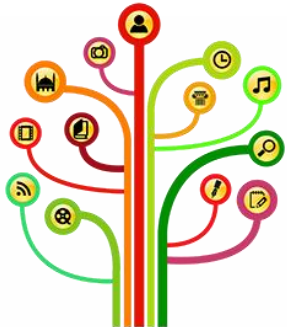
تهیه این برنامه مستلزم سیاست جمعیتی است و این امر جزء برنامه توسعه فرهنگی اجتماعی و اقتصادی کشورها تلقی می‌گردد.

۱۰- تجدید نظر در سیاستهای جمعیتی ایران

سیاست کلی جمعیت
مجمع تشخیص
مصلحت توسط رهبر
معظم ابلاغ شد.

آمار و ارقام ضرورت
تجدید نظر در
سیاستهای جمعیتی
کشور را روشن
می کند.

مدیریت ناآمین محتوای دروس معارف اسلامی
اداره تولیدات رسانه ای و کمک آموزشی

۱- افزایش نرخ باروری

۲- رفع موانع ازدواج و تسهیل آن

۳- تسهیلات برای مادران

۴- تحکیم بنیان خانواده

۵- سبک زندگی اسلامی ایرانی

۶- امید به زندگی

۷- احترام سالمندان

۸- توانمندسازی جمعیت

۹- توزیع جغرافیایی جمعیت

۱۰- تعادل جمعیت در شهر و روستا

۱۱- مدیریت مهاجرت و.....

ناباروری

مدیریت تأمین محتوای دروس معارف اسلامی
اداره تولیدات رسانه ای و کمک آموزشی

عدم توانایی زن یا مرد در بچه دار شدن.

دلیل آن می تواند از مشکل فیزیولوژیک در زن یا مرد یا هر دو باشد.

۴۰ درصد از مردان و ۴۰ درصد از زنان،
۱۰ درصد هر دو، و در ۱۰ درصد هنوز
مشخص نیست.

اکثر روشهای درمانی با درصد قابل توجهی
از موفقیت در مراکز درمانی مربوطه اجرا
می شوند. با تکنیکهای جدید راه درمانی
برای ناباروری وجود دارد.

۱- علل
ناباروری

۲- عوامل مؤثر بر ناباروری

۱- تغذیه:

- رژیم غذایی، فعالیت بدنی متعادل و کنترل وزن در بارداری مؤثر است. و بر عکس.

۲- مواد فریز شده:

- با فریز شدن، سلنیوم مواد غذایی از بین می رود و این ماده در تقویت تولید مثل مؤثر است.

۳- شرایط روحی:

- استرس موجب کاهش تخمک گذاری است و افسردگی بر مغز اثرات نامطلوب دارد و موجب تغییر هورمون و ناباروری می شود.

۴- نوع لباس:

- لباسهای تنگ و چسبان می تواند عامل ناباروری باشد.

۵- ورزش:

- با ورزش می توان به تعادل وزنی رسید و هورمون ها متعادل می شوند و بر عکس.

• ۶- تکنولوژی: تابش طیف وسیعی از میدان‌های الکترومغناطیسی حاصل از وسایل برقی و امواج یکی از دلایل مهم ناباروری است.

• ۷- مواد مخدر: اعتیاد باعث کاهش رشد جنین زایمان زودرس و سقط و مشکلات تنفسی می‌شود. مشروبات هم از جنبه روانی و هم از جنبه جسمانی و رفتاری باعث تحریکات نامنظم جنسی می‌گردد.

• ۸- سیگار: نیکوتین ماده‌ای که تصلب شرایین را تشدید نموده و موجب تولید اسپرم غیر نرمال و ناباروری است.

• ۹- مواد شیمیایی: آفت کش‌ها و عادات غلط باعث کمبود آنتی اکسیدانها و جذب سرب از طریق آنها و سقط نوزاد می‌شود.

• ۱۰- پیشگیری از بارداری: پیشگیریهای موقت باعث ناباروری دائمی می‌شود.

• ۱۱- سن: زنان از سن ۲۰ تا ۲۴ سالگی بالاترین قابلیت باروری را دارند. هر چه زودتر اتفاق بیافتد امکان نازایی کمتر است.

۳- درمان ناباروری

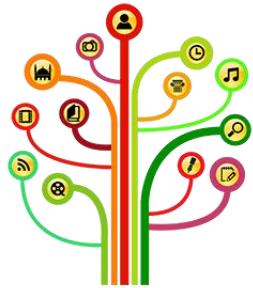
تشخیص علت

۱- تخمدانها باید تخمک سالم آزاد کنند.

۲- اسپرم باید بتواند به لوله های فالوپ برسد.

۳- با امتزاج آنها تخمک بارور می شود.

۴- تخمک باید بتواند به دیواره رحم بچسبد تا تغذیه شود. هر گونه نارسایی در هر کدام از این مراحل می تواند باعث ناباروری شود.

مدیریت تأمین محتوای دروس معارف اسلامی
اداره تولیدات رسانه ای و کمک آموزشی

درمان

هورمون درمانی

عمل جراحی

دارودرمانی

تغییر روش زندگی :

کاهش وزن

اصلاح تغذیه

فعالیت فیزیکی منظم مثل
ورزش و پیاده روی.